

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

GAMMELVEGEN - ØKSFJORD

Kommune :

5432 Loppa/5403 Alta

Askeladden-ID:

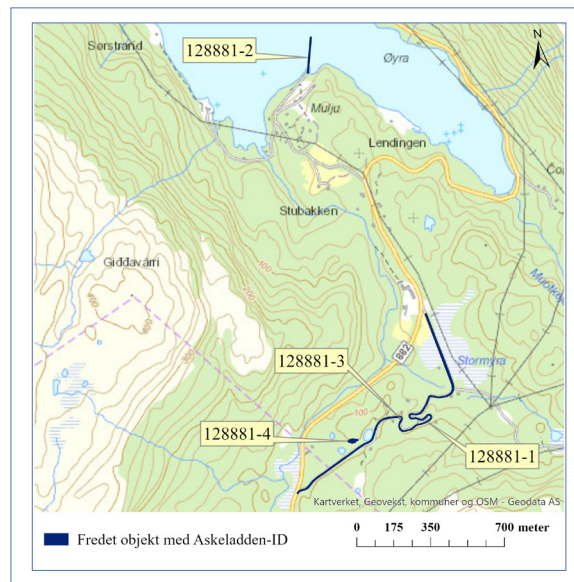
128881

Vegnummer:

Nedlagt veg

Referanse til landsverneplan:

98

Omfang fredning

Navn	Datering	Askeladden-ID	Koordinater fra/ Brutus-ID Euref 89, UTM 33	Koordinater til/ senter Euref 89, UTM 33
Gammelvegen	1909	128881-1	X: 785240 Y: 7795583	X: 784632 Y: 7794731
Øksfjordbotn båtvorr	1910	128881-2	X: 784681 Y: 7796724	X: 784695 Y: 7796893
Gammelvegen steinbrudd	1909	128881-3		X: 785118 Y: 7795086
Gammelvegen grustak	1909	128881-4		X: 784895 Y: 7794979

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

Fredning lokalitet

Omfang: Fredningen omfatter vegstrekningen med tilhørende konstruksjoner, og båtvorren og to masseuttak, som nevnt ovenfor.

Formål: Formålet er å bevare vegen som et eksempel på en godt bevart eideveg bygget etter chausséprinsippet tidlig på 1900-tallet, og båtvorren som eksempel på forbindelsen mellom sjø- og landtransport.

Fredningen skal sikre og bevare vegenes karakter, samt opplevelsen av vegen i landskapet.

Begrunnelse: Gammelvegen - Øksfjord fra 1909 er en eideveg som er bygget etter chausséprinsippet, med slake stigninger og tørrmurte vegmurer med stabbestein. De første offentlige vegene i nord var eideveger, der ferd-selen på sjøen ble knyttet sammen over et eide. Vegen er tidstypisk og er lite endret. Båtvorren var en viktig del av vegen og et eksempel på hvordan transporten på veg og sjø var nært knyttet sammen. Det finnes få slike båtvorrer bevart.

Gammelvegen med båtvorren har høy samferdselshistorisk verdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

GAMMELVEGEN

Koordinater:

X: 785240 Y: 7795583 - X: 784632 Y: 7794731

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

Nedlagt veg

Datering:

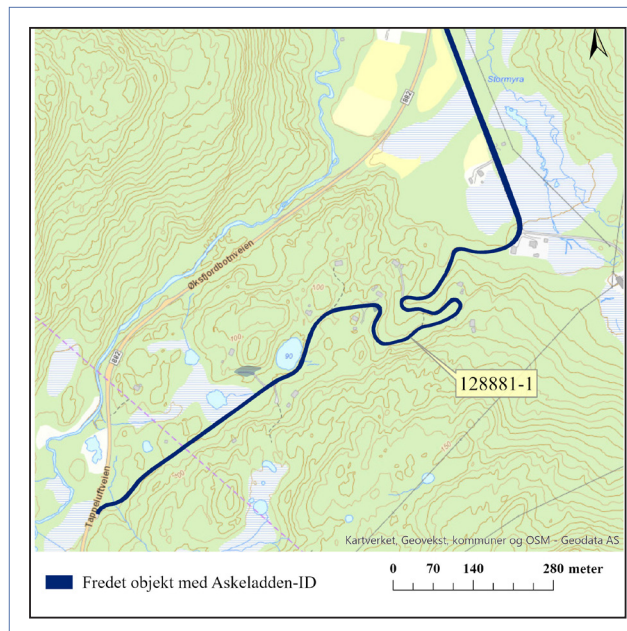
1909

Askeladden-ID:

128881-1

Referanse til landsverneplan:

98a

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter vegens linjeføring og vegprofil med skråningsutslag.
- Vegens linjeføring er definert av vegens horisontal- og vertikalkurvatur. I vegprofilet inngår over- og underbygning med vegbredde, mur, stabbesteiner, grøfter og stikkrenner. Fredningen omfatter også vegrelaterte elementer som et vanntrau og en grensestein. Skråningsutslaget omfatter den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av vegens tilpasning til det naturlige terrenget.
- Formål:** Formålet er å sikre og bevare vegens linjeføring og karakter som en godt bevart del av eideveg, bygget etter chausséprinsippet tidlig på 1900-tallet.
- Fredningen skal sikre og bevare vegprofilet med over- og underbygning inklusiv vegbredde, mur, stikkrenner og grøfter, samt vegrelaterte elementer som stabbestein, grensemerke og vanntrau.
- Begrunnelse:** Gammelvegen - Øksfjord er anlagt etter chausséprinsippet og er bygget opp i terrenget med steinmur og stikkrenner i naturstein. Typisk er at den er anlagt med slynger i det bratteste partiet slik at vegen har en slak stigning. Stikkrenner er markert med stabbestein. Gammelvegen går over Tappelufteidet, og forbinder Øksfjordbotn med Langfjorden, og ble anlagt i en tid da havet fortsatt var viktigste ferdselsåre. Vegen er bevart i autentisk stand med smal vegbredde og har høy samferdselshistorisk verdi.
- Vanntrauet forteller om tidligere bruk og en veg som var tilrettelagt for hestetransport. Grensemerket markerte grensen mellom herredene Loppen-Øksfjord og Talvik. Begge har historisk verdi som del av det opprinnelige veganlegget.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

ØKSFJORBOTN BÅTVORR

Koordinater:

X: 784681 Y: 7796724 - X: 784695 Y: 7796893

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

-

Datering:

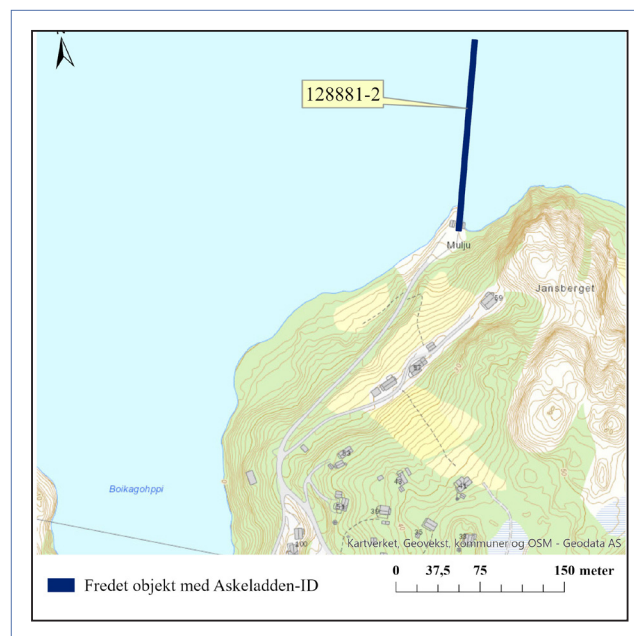
1910

Askeladden-ID:

128881-2

Referanse til landsverneplan:

98b

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter hele båtvorren av tørrmurt stein, inkludert de deler som ligger under vann, og linjeføring som del av vegen.
- Fredningen omfatter også båtvorrens plassering i landskapet med tilpasninger til terrenget. Med terrengtilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av båtvorrens tilpasning til det naturlige terrenget over og under vann.
- Formål:** Formålet med fredningen er å sikre og bevare båtvorren som et representativt eksempel på ei steinkai som var bygget for omlastning av varer mellom sjø- og landtransport.
- Fredningen skal også sikre og bevare båtvorrens konstruktive utforming med tørrmurte bruddstein.
- Begrunnelse:** Øksfjordbotn Båtvorr er ei steinkai bygget i 1910 av tørrmurt bruddstein. Den er en viktig del av gammelvegen i Øksfjord og markerer sammenhengen mellom sjø- og landtransport. Båtvorren er tilpasset et langgrunt sjøområde med flo og fjære. Opprinnelig var det en skinnegang på båtvorren.
- Øksfjordbotn båtvorr er en av få gjenværende steinvorner i landet, og den har høy samferdselshistorisk verdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

GAMMELVEGEN STEINBRUDD

Koordinater:

X: 785118 Y: 7795086

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

Nedlagt veg

Datering:

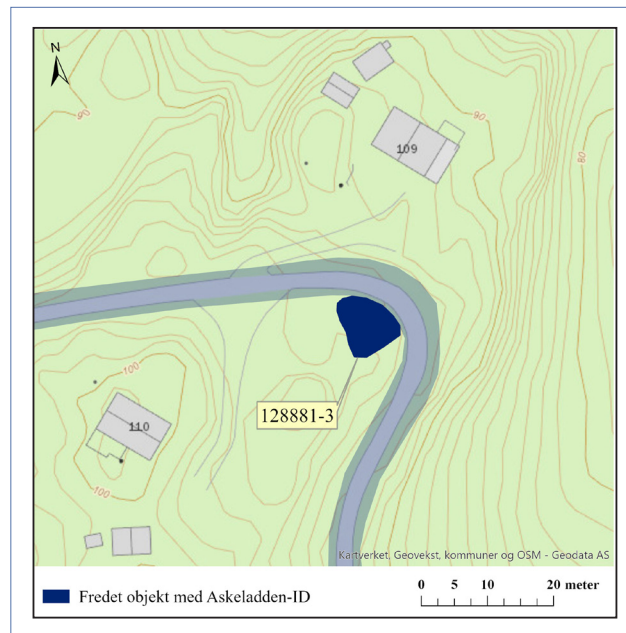
1909

Askeladden-ID:

128881-3

Referanse til landsverneplan:

98c

Fredning enkeltminne

Omfang:	Fredningen omfatter hele steinbruddet som nevnt ovenfor.
Formål:	Formålet med fredningen er å sikre og bevare steinbruddet med uthugde steinmasser, og steiner som ligger i og ved bruddet.
Begrunnelse:	<p>Gammelvegen steinbrudd er et eksempel på et typisk masseuttak med de stedlige massene som ble brukt under bygging av vegen. Karakteristisk for vegbygging på denne tiden var massebalanse med bruk av stedlige masser fra vegens sideterreng. Steiner fra bruddet ble nøyaktig tilhugd og brukt i forstøtningsmurer og stikkrenner. De fineste steinene ble brukt til stabbesteiner.</p> <p>Steinbruddet ved Gammelvegen er en bevart del av anleggsvirksomheten, og har samferdsels-historisk verdi.</p>

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 29. Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens vegvesen - veganlegg

GAMMELVEGEN GRUSTAK

Koordinater:

X: 784895 Y: 7794979

Veg-/brunummer (Brutus-ID):

-

Datering:

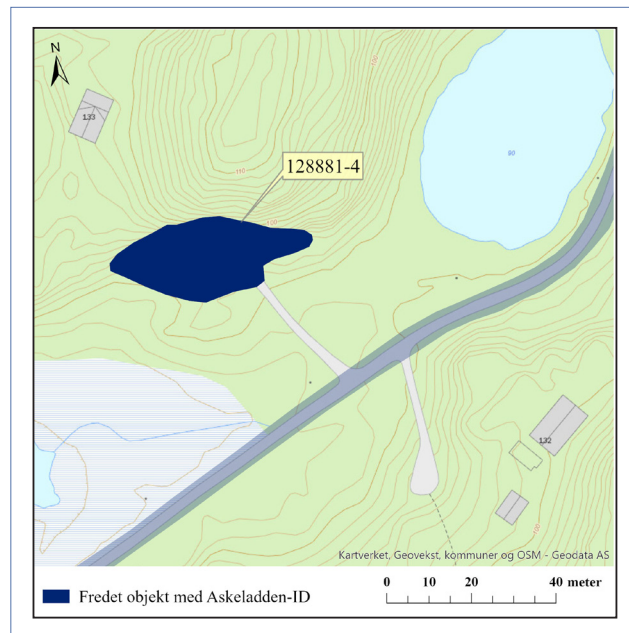
1909

Askeladden-ID:

128881-4

Referanse til landsverneplan:

98d

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter hele grustaket som nevnt ovenfor.

Fredningen omfatter også grustakets sideområde med terrengtilpasninger. Med terrengtilpasning menes den delen av sideterrenget som har vært endret som følge av anleggets tilpasning til det naturlige terrenget.

Formål: Formålet er å sikre og bevare grustaket som del av vegen og anleggsarbeidet, der vegen ble bygget med stedlige masser.

Begrunnelse: Gammelvegen grustak er et eksempel på et typisk masseuttak med de stedlige massene som ble brukt i anlegget. Karakteristisk for vegbygging på denne tiden var massebalanse med bruk av stedlige masser fra vegens sideterreng. Sand, grus og steiner fra grustaket ble brukt både som toppmasser og i vegbanen ved anleggelse og vedlikehold av vegen.

Grustaket ved Gammelvegen er en bevart del av anleggsvirksomheten, og har samferdsels-historisk verdi.